

Ger van Leeuwen | Zonder woorden

NEG. Nr.

N.B. deze foto is
van het recht van pu
U het geldend hon
postgiro 13530 t.n
Amsterdam onder vo

GER J. V.
Marnixstr. 1
AMS

392 - 704

verkocht onder voorbehoud
fabricatie. Bij plaatsing gelieve
erarium over te maken op
v. Gemeente Giro kantoor
vermelding t.g.v. Rek. L 1267

AN LEEUWEN
21 Tel. 35012
TERDAM

Zonder woorden

Fotograaf Ger van Leeuwen (1926-1999) was een bekende dans- en theaterfotograaf. Hij werkte onder meer voor het Scapino Ballet en het Nationale Ballet. Daarnaast was hij ook actief als artistiek leider, decor- en grafisch ontwerper, impresario, publicist en redacteur. Toch zag hij zichzelf in de eerste plaats als fotograaf - dat was zijn vak. En niet alleen dansfotografie, ook al zagen anderen dat wel zo: 'Als je eenmaal dansfoto's maakt, willen ze nooit meer iets anders van je hebben', zei hij wel eens. Daarom is er dit boek, met een selectie van zijn vrije werk, waar vergankelijkheid zijn centrale thema lijkt. Waar het beeld voor zich moet spreken en er geen woorden nodig zijn.

Ger van Leeuwen werd in 1926 in Muiderberg geboren. Na zijn gymnasiumopleiding vertrok hij, tegen het eind van de oorlog, naar Engeland. Daar maakte een granaatsplinter een vroegtijdig einde aan zijn carrière als legerfotograaf. In het naoorlogse Londen studeerde hij korte tijd grafisch ontwerpen en fotografie aan de London School of Arts. Terug in Nederland begon hij aan een studie rechten, maar stopte na zijn kandidaatsexamen. Als autodidact maakte hij zich de fotografie verder eigen, onder meer door het bestuderen van Amerikaanse fotovakbladen. Tijdens zijn werk als fotograaf voor de Haagsche Courant werd zijn interesse voor dans en theater gewekt.

In de ban van de dans

Ger van Leeuwen zag fotografie vooral als een technisch vak. Zijn interesse voor dans werd in eerste instantie dan ook gewekt door de vaktechnische problemen die het fotograferen ervan opleverde. Of, zoals hij zelf omschreef: 'dat was de charme, dat het zo hels moeilijk was'. De vaktechnische problemen bepalen voor een groot deel het beeld. Een fotograaf kan bij dansvoorstellingen niet zijn eigen standpunt bepalen, is afhankelijk van het lichtplan dat is gemaakt voor de voorstelling en moet zich richten naar het werkschema van het gezelschap. Al deze elementen maken het tot een toegepaste kunst.

Vanaf 1954 werkte Ger van Leeuwen als freelance fotograaf onder meer voor het Scapino Ballet en het Nationale Ballet. Vanaf 1970 richtte hij zich meer op het organiseren van culturele evenementen, zoals het Internationaal Poppenspel Festival en het Festival of Fools. Hij werkte met Hinderik de Groot en Rob van Reijn en specialiseerde zich in de non-verbale

kunsten. Ger van Leeuwen haalde ook veel buitenlandse dans- en theatergezelschappen naar Nederland. Hij nam zitting in adviescommissies over dans en begon steeds meer te schrijven. Van 1980 tot 1989 zat hij in de redactie van het vaktijdschrift Muziek en Dans en publiceerde onder andere in de opinieweekbladen *De Groene Amsterdammer* en *Vrij Nederland*.

Van groot belang voor de danskunst was de oprichting van *Danslab* in 1979. Dat was de eerste danswerkplaats waar jonge dansers en choreografen konden werken en experimenteren en hun werk konden tonen aan een breed publiek. In *Danslab* waren onder andere voorstellingen te zien van Dansgroep Krisztina de Châtel, Pauline de Groot en Shusaku Dormu Dance Theatre. In 1998 was Ger van Leeuwen medeverantwoordelijk voor de uitgave en de tenstoonstelling *Dansfotografie in Nederland, een overzicht van 100 jaar dansfotografie*.

Op zoek naar de vergankelijkheid

Hoewel dansfotografie zijn specialisatie was, fotografeerde Ger van Leeuwen veel meer. Hij had een fascinatie voor de kermis en het circus, begraafplaatsen en havens. Hij hield van vergankelijkheid en vergane glorie. Vanaf het moment dat hij zich meer richtte op de organisatie en het artistieke beleid van de dans, fotografeerde hij meer en meer dit soort onderwerpen. Ook al trad hij met dit vrijere werk nauwelijks naar buiten. 'Wanneer je op een gegeven moment met je theaterfotografie in de openbaarheid treedt, willen ze nooit meer iets anders van je hebben. Dat is vreemd, maar zo is het nu eenmaal en omdat ik het toch niet kan loslaten, blijft het zo.'

Daarbij kwam dat er een zekere generatiekloof ontstond met jongere fotografen. Ger van Leeuwen was een technisch fotograaf en hij kon zich wel eens ergeren aan de autonome drang tot vernieuwing van elke volgende generatie fotografen. Niet dat hij tegen vernieuwing was, helemaal niet zelfs, maar wel wanneer dit ten koste ging van vakmanschap en discipline. Hij ergerde zich aan foto's die zonder duidelijk doel onscherp waren, of die werden afgedrukt op papier met een te grove korrel. Voor hem moest een foto aan bepaalde voorwaarden voldoen: de foto moest grafisch goed zijn – met de perfecte diagonaal of volgens de gulden snede*, er moest een goede zwart-wit verdeling zijn en er moest spanning in zitten. Een spanning die wordt bepaald door het moment waarop de foto wordt genomen. Dit zogenaamde 'decisive moment' is het moment dat het geheel symboliseert.

Dat hij met zijn andere werk minder naar buiten trad is jammer, want hij had hierin veel meer vrijheid. Hij hoefde immers geen rekening meer te houden met de beperkingen van de dans- en theaterfotografie en deze foto's geven dan ook een heel duidelijk beeld van wat hij zocht in zijn ideale foto. Het prachtige lijnenspel en de verdeling van donker en licht vallen onmiddellijk op. En uit zijn moment dat het geheel symboliseert, spreekt een zekere verstillings- en melancholie. 'Mijn uiteindelijke hoop is mijn technische vaardigheden en visie te mogen bewijzen. Bijvoorbeeld doordat iemand zal zeggen: ga naar Mexico - ik noem maar wat - en geef in dertig foto's je visie op dat land. Dat zou geweldig zijn!', zei hij eens in een interview.

Weliswaar postuum, proberen we met dit boek zijn droom alsnog gedeeltelijk waar te maken. Dit boek bevat daarom niet zijn bekendere dansfoto's, maar zijn veelal ongepubliceerde, vroege vrije werk. Het zijn voor een belangrijk deel impressies van het leven op straat uit de jaren zestig, vol melancholie en verstillings- en melancholie. En met een prachtige vlakverdeling, vanuit zijn technische visie op fotografie. Misschien is het juist daarom dat deze foto's zoveel meer laten zien – de eenvoudige schoonheid van zwart en wit – zonder woorden en vrij van interpretaties.

Vivienne en Eva van Leeuwen

* **Gulden snede** Ideale lengte-breedte verhouding die al door de Grieken werd toegepast. Die verhouding is ongeveer 5:8.

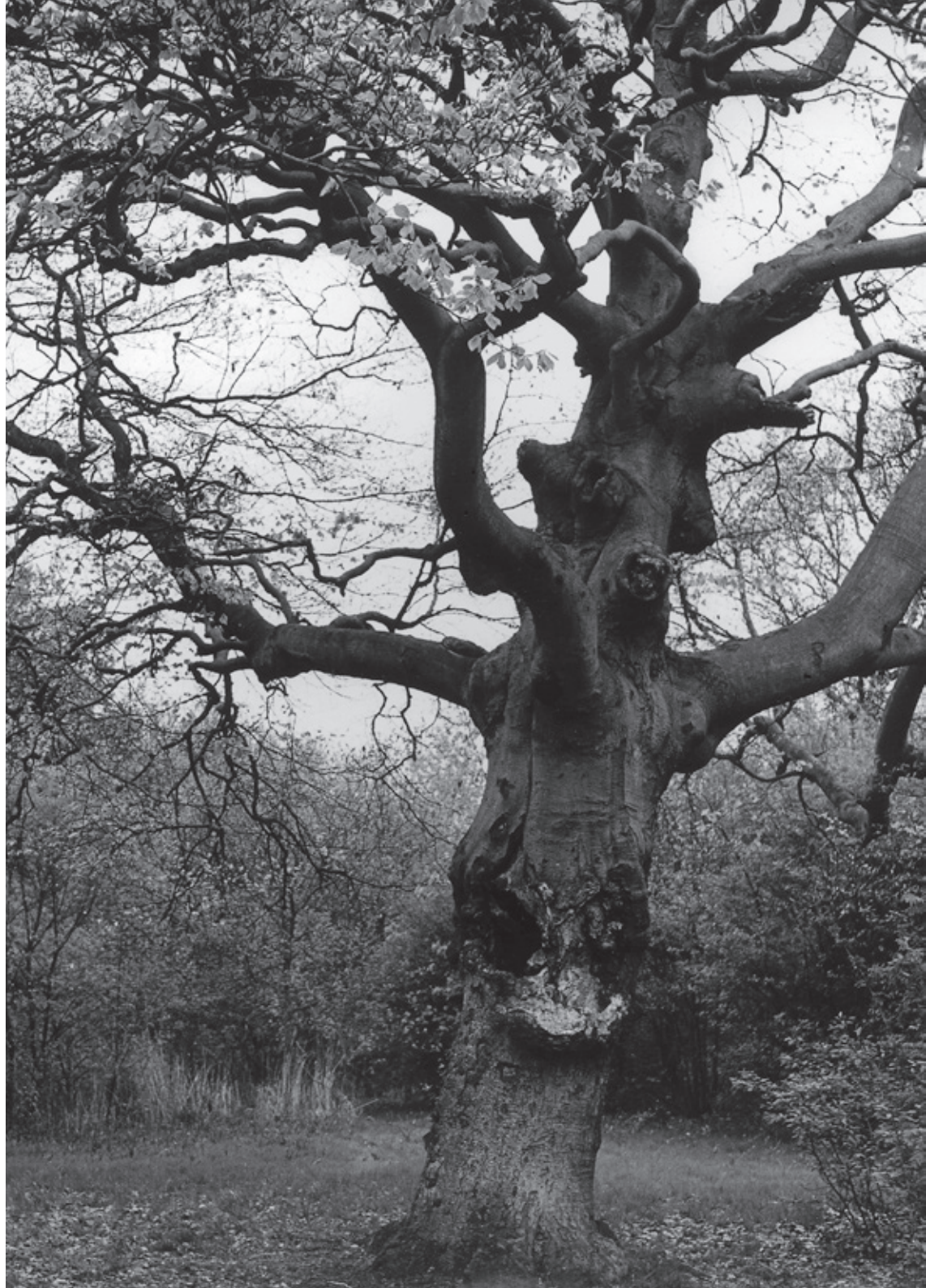

EME

BO

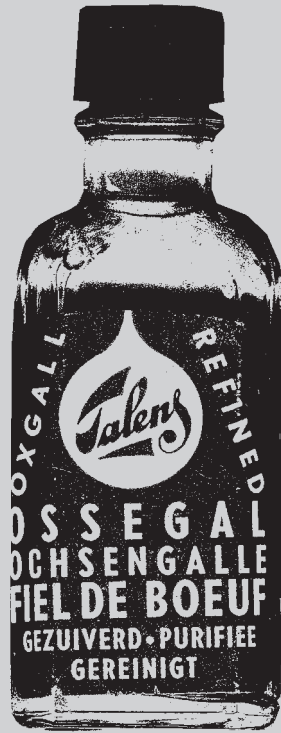

T T
LAGER C STOUT
WITH WATER FROM DUBLIN

OX GALL

REFINED

OSSE GALL
RINDENGALLE
FIEL DE BOEUF

GEZUIVERD • PURIFIEE
GEREINIGT

JOHN
GAMES

MOKAREX
= QUALITE

BAI

MOULIN ROUGE
UN ROUGE

VIVE LES
VICEROY

AMERICA'S
FINEST
OUTSTANDING
CIGARETTES

COGNAC POLIGNAC PRINCE ROBERT

BRASSERIE DES TOURISTES

	Duitsland	2 km	II
	Spanje	1 km	IV
-	Engeland (Londen)	2 km	XX
-	Schotland	2 km	VII
-	Italië	2 km	III
	Wales	1 km	IV
	Noorwegen	1 km	IV
-	België	1 km	II
-	Frankrijk (Parijs)	2 km	X
* -	Russische Federatie	2 km	IX
	D-Europa		
	Zwitserland	1 km	IV
	Oostenrijk	1 km	III
	Poense Alpen		
	Scandinavische Alpen	1 km	III
	Pyreneen		

Colofon

Samenstelling	Vivienne en Eva van Leeuwen
Uitgave	Eindeloos uitgevers
Fotografie	Ger van Leeuwen
Ontwerp	Eindeloos, grafisch ontwerpen en illustreren
Druk	Albani
Papier	Omslag en tussenkaternen Curious Metallics 120 g/m ² zilver Schutblad Butterfly mat 120 g/m ² aubergine Binnenwerk Go Matt 150 g/m ²
Met dank aan	Bührmann-Ubbens
ISBN	978-90-78824-01-5
NUR	653

© 2007 Eindeloos uitgevers. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van grafische of elektronische technieken of op welke andere wijze dan ook, zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever en de rechthebbenden.

NEG. Nr.

N.B. deze foto is
van het recht van pu
U het geldend hon
postgiro 13530 t.n
Amsterdam onder vo

GER J. V.
Marnixstr. 1
AMS

392 - 704

verkocht onder voorbehoud
fabricatie. Bij plaatsing gelieve
erarium over te maken op
v. Gemeente Giro kantoor
vermelding t.g.v. Rek. L 1267

AN LEEUWEN
21 Tel. 35012
TERDAM

De fotograaf Ger van Leeuwen is vooral bekend geworden met zijn dansfoto's, zijn oeuvre is echter veel breder. De stadsimpressies die hij in de jaren zestig maakte, spreken nog steeds tot de verbeelding. Ze bezitten een zekere melancholie en verstilling en de vlakverdeling is prachtig. Ger van Leeuwen was een vakman. Hij benaderde de fotografie vooral als een technisch vak. Misschien dat juist daardoor deze foto's zo veel meer laten zien - de eenvoudige schoonheid van zwart en wit - vrij van interpretatie.

ISBN 978-90-78824-01-5

Eindeloos uitgevers